

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

Dinsdag 30 juli 2024

Kleine Zaal 20.00 uur

Fauré Quartett

Dirk Mommertz, piano
Erika Geldsetzer, viool
Sascha Frömbling, altviool
Konstantin Heidrich, cello

Gabriel Fauré 1845-1924

Trois mélodies, op. 23 (1897) (arr. Dietrich Zöllner)
Les berceux
Notre amour
Après un rêve

Johannes Brahms 1833-1897

Pianokwartet nr. 3 in c, op. 60 (1855-75)
Allegro ma non troppo
Scherzo: Allegro
Andante
Finale: Allegro comodo

PAUZE

Modest Moesorgski 1839-1881

Schilderijen van een tentoonstelling (1874)
(arr. Fauré Quartett, Dirk Mommertz & Grigory Gruzman)
Promenade - Gnomus
Promenade - Het oude kasteel
Promenade - Tuilerieën
Bydło
Promenade - Ballet van de kuikens in de dop
Samuel Goldenberg en Schmuyle
Promenade: Het marktplein in Limoges
Catacombae, sepulchrum romanum (Catacomben, Romeins graf) - Cum mortuis in lingua mortua (Met de doden sprekend in een dode taal)
De hut op kippenpoten
De grote poort van Kiev

TOELICHTING

Je zou ze amuses kunnen noemen: de bewerkingen van de drie liederen ('mélodies') van de naamgever van het pianokwartet van vandaag: Gabriel Fauré. De Franse 'meester van het kleine' – die de meeste luisteraars vooral zullen kennen dankzij zijn *Requiem* – schreef verspreid over zijn muzikale carrière meer dan honderd van dit soort sfeervolle kleinoden, die hij volop kleurde met zijn persoonlijke harmonische taal.

Brahms' smartelijke Pianokwartet

Een heel andere klankwereld komt naar voren in het nogal donkere *Derde pianokwartet in c*, op. 60 van Johannes Brahms. In 1855 was de Duitse componist min of meer tegelijkertijd bezig met een drietal pianokwartetten. De eerste twee voltooide hij in 1861. Het *Pianokwartet in c* pakte hij pas in 1869 weer op, waarna hij het in de zomer van 1875 voltooide. De uitgever kreeg van Brahms te horen dat het pianokwartet 'half oud, half nieuw was' en – de componist relativeerde graag – 'als geheel niet veel waard'. Van de oorspronkelijke delen uit 1855 handhaafde hij het openingsdeel en het Andante, die hij beide wel grondig herzag. Na het sombere en brede eerste deel plaatste hij uiteindelijk een al even donker Scherzo. Het derde deel klinkt als een intiem liefdeslied en lijkt enige troost te bieden, maar in de finale komt de smartelijke toon van het begin weer terug.

Moesorgski's Schilderijtentoonstelling

Modest Moesorgski schreef *Schilderijen van een tentoonstelling* naar aanleiding van een expositie van aquarellen en tekeningen van zijn overleden vriend Victor Hartmann. De componist liet zich door diens afbeeldingen

inspireren tot een fraaie muzikale expositie voor piano, die door het Fauré Quartett in een bijzonder kamermuzikaal jasje is gestoken. In de inleidende 'Promenade' wandelt de bezoeker rustig door de zaal. De eerste afbeelding is die van een hinkende dwerg, verklankt in grote sprongen en hortende ritmes. In 'Het oude kasteel' worden we meegenomen naar vervlogen tijden. De tuin van de Parijse Tuilerieën is het toneel van spelende kinderen. 'Bydło' is Pools voor vee. Hartmann tekende een ossenkar, die in de muziek langzaam en zwaarbeladen voortrekt. Het 'Ballet van de kuikens in de dop' is een dans uit een balletvoorstelling waarvoor Hartmann de kostuums ontwierp. Moesorgski maakt er een gracieuze scherzo van. In het volgende tafereel horen we een gesprek tussen een rijkard en een tevergeefs om een aalmoes bedelende armoedzaaier. Met een effectieve verklanking van kijvende markt-vrouwen had Moesorgski ook geen moeite. In de afbeelding van het Romeinse graf verwerkte Hartmann een zelfportret. In een geheimzinnig klankbeeld duikt het promenadethema op 'in de taal van de doden'. 'De hut op kippenpoten' verwijst naar een Russisch sprookje over de heks Baba Jaga, die bij Moesorgski een wilde rit maakt. In 'De grote poort van Kiev' besluit de componist de tentoonstelling met imposante akkoorden, die doen denken aan de kroningsscène en monnikenkoren uit zijn opera *Boris Godoenov*.

Dirk Luijmes

BIOGRAFIE

Het eigenzinnige **Fauré Quartett** brengt altijd verrassende programma's. Naast de klassieke meesterwerken voor pianokwartet spelen (en maken) de vier gedreven musici vaak nieuwe arrangementen van beroemde meesterwerken. Daarnaast gaan ze bijzondere samenwerkingen aan: zo speelden ze met bigbands en met popartiesten als Rufus Wainwright en Sven Helbig.

Het pianokwartet werd opgericht in 1995, het jaar dat Gabriel Faurés honderdvijftigste geboortedag werd gevierd. De vier musici studeerden toen nog aan de Musikhochschule in Karlsruhe. In 2006 ondertekende het kwartet een exclusief contract met Deutsche Grammophon. Het ensemble viel meermaals in de prijzen. Zo won het onder andere twee keer een ECHO Klassik, de Brahmspreis van het Brahms Gesellschaft Schleswig-Holstein 2012 en de Musikpreis van de stad Duisburg 2012. Het viertal was te horen op bijna alle grote internationale podia, waaronder de Londense Wigmore Hall, de Alte Oper in Frankfurt, de Berliner Philharmonie, de Wiener Musikverein, het Teatro Colón in Buenos Aires en natuurlijk in Het Concertgebouw. Het Fauré Quartett maakte talrijke opnamen van onder meer klassieke meesterwerken van Mozart, Brahms en Mendelssohn, Mahler en Richard Strauss, naast popsongs van Peter Gabriel en Steely Dan. Ook realiseerde het opnamen van eigen bewerkingen van Moesorgski's *Schilderijen van een tentoonstelling* en Rachmaninoffs *Etudes-tableaux*.

SUMMARY

The arrangements of the three Gabriel Fauré songs could almost be called 'amuse-bouches', as they sound so much more light-hearted than Johannes Brahms' rather dark *Third Piano Quartet in C minor*, op. 60. Brahms began work on the quartet in 1855, picked it up later, and only completed it in 1875, telling his publisher that it was 'not worth much as a whole'. After the sombre and expansive first movement, he eventually set a Scherzo, but one just as dark. The third movement sounds like an intimate love song and is more comforting, but the anguished tone of the beginning returns in the Finale. The immediate inspiration for Modest Musorgsky's *Pictures at an Exhibition* was a number of watercolours and drawings at an exhibition of a friend's work. After the introductory 'Promenade' we hear a gnome limping, in large melodic leaps and jerking rhythms. We walk past 'The Old Castle' and go back in time, then forwards, to hear children playing and fighting in Paris' Tuileries Gardens. In 'Bydło' ('livestock') an oxcart slowly draws past; the chickens dance in a graceful scherzo. A dialogue between two Polish Jews is followed by a quarrel between market women. The recurring promenade theme changes as we arrive at a tomb. In 'The hut on chicken's legs', a witch takes a wild ride. The musical exhibition concludes with some stirring chords.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. Lees bijvoorbeeld meer over Moesorgski's *Schilderijtentoonstelling* op concertgebouw.nl/schilderijtentoonstelling.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

do 29/08

20.00 uur
Kleine Zaal

Londense Marmen Quartet speelt Beethoven en Ravel

De musici van het Marmen Quartet uit Londen worden geroemd vanwege de moed, vitaliteit en intensiteit van hun uitvoeringen. Ze combineren Ravels geliefde *Strijkkwartet in F* met Beethovens vermaarde *Strijkkwartet in e*, op. 59 nr. 2.

